

Min árktalaš arkiiva

04.11.2023 – 14.04.2024

«Min árktalaš arkiiva» siskkilda dáiddabargguid, mat gárvánedje munno orostaladettiin Artica Svalbard dáiddárresideanssas Longyearbyenis jagi 2021. Orostallan šattai vejolažžan OCA (Office for Contemporary Art [Dálááigge dáidaga kantuvrra]) bokte ja bisttii badjelaš mánotbaji. Moai vuodđudeimme iehčame dáiddalaš guorahallamiid dovddiidusaid arkiveremii, man dagai vuorroságastallamiid ja persovnnalaš jurddaváikkuhusaid bokte. Dán dagai linovadjosiiguin tekstiillain ja báhpáriin, maid geavaheimme ávnnasin, ja maidái lihkademiid duodaštemiin eanadagas. Munno áigumuš ii lean seavut dihto báikái, muhto leat proseassalaš mátkkis vai besse oaidnit gosa dat dolvvošii munno. Moai vádjoleimme čiekŋalet áiggi mano eanadagaid meaddel, ja jodidettiin eame imašteimme, mo olbmot álgoálggus dalve deike - dán báikái mii lea jihkiid eanadat, várit ja jieŋjaguovžžat, earret eará? Mo máhtiime leat guossit báikkis, mii lea nu rašši olbmuid meassamiidda?

Rumašlaš bargguin álggiime iehčame orostallama vuosttas beaivvi juo. Vajai vuosttas linodeddosiid studios, almmá anekeahtta menddo ollu duogášdieđuid rupmašiinnáme. Dađistaga go áigi golai, šadde dovddiidusat čiekŋaleabbon ja daid giedahallan manai johtileappot. Muitalusat ealáskahttojuvvojedje linovadjosiin dan botta go vuorroságastallan birraiguin rahpasii. Don leat bovdejuvvon čájáhusii muhtin dáid mitalusaid čalbmevihtanin.

Dasto leat munno barggut ovttasbargu ja pohtalaš mitalus mearrasámi kultuvrras, man moai goappašagat gudde mielddisteame goabbat láhkáseame. Dat lea mitalus árbbis ja vuorroságastallan politihkalaš váttisvuodain, mat leat sámi servodagain. Dat bokta dovdaipmárdusaid árgabeaiveallimis ja das mii lea dábálaš oktan dainna mii lea olmmošlaččat. Barggut máinnašit ságastallamiid gáfestaladettiin ja beaivválaš vádjolemiin.

NORD
NORSK
KUNST
MUSEUM

 NORDOVER

Moai dovde vuollegašvuoda go besse fas boahit Svalbárdii. Go fas besse oahppaladdat dán arkiivva, mii lea juo gárggiidan viidáseappot ja nuppástuvvan áiggi ollodahkii. Váriid ja jihkiid mat eai leat šat dat seammát, muhto mat dattetge leat dat seammát.

Munno arkiivvas leat dievva lihkademiid dovddaáiccolaš čalbmeravkaleamit, mat oktilaččat leat gárggiideamen, ja moai letne diehtoáŋgirat čájehit bargguideame, mat sáhttet eallit ovddos guvlui árkálaš eanadagain ja álbmogiin áiggi vuollai.

Gaskkustan dihtii muhtin čalbmeravkalemiid das, mo proseassa lea kollektiivvalaččat gárggiidan Artica studios, moai juhke muhtin merkestemiid arkiivabeaivegirjjis, maid Ramona lea čállán.

Arctica Studios moai Katarinain fuomášeimme, ahte gráfalaš deaddileapmi gáibida rivttes biergasiid. Álggus rulliime deattusbleahka iehčame vadjan linorámmaid ala. Manaime uhca deattuspreassa lusa, máhcuime eret duohpelivskku nr. 3, nr. 2 ja nr. 1, sajusteimme rámma, dasto báhpára masa galggaime deaddilit, dasto aseh is báhpára mii galggai suddjet duohpelivskku nr. 1, ja dasto čuoččasteimme goabbat beallai preassa, lebbiime duohpelivskku nr. 1, nr. 2 ja loahpas nr. 3. De rulliime preassa rámma, deattusbleahka, báhpára ja livskku badjel. Šattaime máŋgii geahččalit ovdalgo gávnaime rivttes deattu pressii. De loktiime livskku nr. 3, nr. 2 ja dasto nr. 1. Várrugasat válddiime eret aseh is báhpára, ja stuorra vuordámušain loktiime báhpára mas leai deattus vai oidne motiivva kvalitehta. Man olu deattusbleahka leimme geavahan? Leaigo njuohtasan jeavda? Leaigo doarvái deattus? Loahpas gávnaime ritmma mii muittuhii dáhpáhusgova boares filmmas.

Ramona ja Katarina

Dáiddárbiografija:
Ramona Salo Myrseth ja
Katarina Skår Lisa

Ramona Salo Myrseth ja Katarina Skår Lisa leaba guokte sorjákehtes dáiddára, geat bargaba ovttas dáiddáruon. Soai suokkardeaba oktasaš, muhto maddái persovnnalaš oktavuodaid iežaska mearrasámi árbái dálááiggedáidagiin bargama bokte. Soai berošteaba dahkat dáidaga ekologijja, kultuvrra, gaskavuodaid ja fuolaheami hárrái. Sudno juksanmearri lea guorahallat vugiid mo sáhttiba oahppat ja geavahit mearrasámi kosmologijja ja eanadagaid.

Prošeavttaineaskka berošteaba dáiddára guovttos earenoamážit dálááiggedáidagis ja historjámuitaleamis lihkeami, tekstiilla, koreografijja ja designa bokte. Dáiddabarggut main leaba ovttasbargan leat ovdamearkka dihtii *Gift of Stone* [*Geađgeskean̄ka*] (2019), *Passing thought Landscapes* [*Meattildeamen eanadagaid čađa*] (2019 ja 2022), *Ung Kunst prosjekt* [*Nuorra dáidda prošeakta*] Davvi-Norgga Feastaspealuin (2021) ja *Čázevulošnieida – The Underwater Girl* (2021). Ovttas soai leaba orostallan resideanssas Čáhcesullo guosseatelieras (2019), Fossekleiva dáidda- ja kulturguovddázis (2019), Lásságámmi vuodđudusas (2020) ja Artica Svalbárddas (2021).

Salo Myrseth ja Skår Lisa leaba doallan ovdasága performánsa birra PAO Festiválas (2019) ja koreografijja birra Kilpisjärvi Bio Arts Research Centre [*Gilbbesjávri Bio Dáidda Dutkan Guovddázis*] (2019). Dáiddára guovttos evttohuvvuiga Skulpturpunkt Ekebergparken [*Skulptuvračuokkis Ekebergpárkii*] gilvui, mas dáiddarat gilvohalle ráhkadit odđa golmmaolat dáiddabarggu olggu ovdas. Eaba soai vuotán gilvuu, muhto doaivuba goitge ahte dáiddabargu sáhttá ollašuvvat man nu láhkai boahhteáiggis.

Dáiddárbiografija:
Ramona Salo Myrseth

Ramona Salo Myrseth lea oahppan bivttasdesignerin, ja ássá dál Gáivuonas Davvi-Norggas Sámis. Sus lea MA bivttasvieruin Oslo dáiddaallaskuvllas Oslo (KHiO). Sihke duojárin, designerin ja muitaleaddjin son guorahallá ávdnasiid, tekstuvrra, kultuvrralaš ja persovnnalaš muittu, ja geahččala dádjadit iešguđetlágan oaidninsajiid ja eanandagaid gaskka náluin ja árppuin mátkkoštangaskaoapmin. Su geavadii lea váikkuhan su bajásšaddan Sámis, man ovdanbuktinvuogit leat gođđojuvvon su bargguid estehtalašvuoda sisa, muhto maddái daid filosofalaš oaidninčuoggáide. Ekologijja ja suvdinnávccalašvuolta leat deatalaš áhkorčuoggát su geavadis.

Dáiddárbiografija:

Katarina Skår Lisa

Katarina Skår Lisa lea lihkadandáiddár, lihkadanhábmjeaddji [koreográfá] ja oahpaheaddji, geas lea MA koreografijas Oslo dáiddaallaskuvllas (KHiO). Dáidaga bokte son oaidná iežas árbbi dárrolažžan, geas leat mearrasámi ruohttasat Unjárggas Finnmárkkus Sámis. Earenoamážit son guorahallá čatnosa luonddu – kultuvrra – olbmo gaskkas, ja mo eanadat sáhtta leat oahpahanmeašttir, oahpisteaddji ja mielledahkki min proseassain ja bargguin.

Skår Lisa barggut sáhttet gehččojuvvot lávdedáidaga ja performánsa seahkešaddun. Su ovdanbuktin deattasta fágaidrasttideaddji ovttasbarggu deatlaš visuála, gaskavuodalaš, dáiddalaš ja sosiála bargovuohkin. Dáinna lágiin son dovdá ahte dáiddabarggus ii leat gaskavuohta dušše dáiddamáilbmái, muhto maddái servodahkii, ja bajida jiena (doavvu mielde) geardut gulloma ja gullomeahttuma, oidnoma ja oidnomeahttuma perspektiivaid.

JIETNADÁIDDABARGU: Sámi musihkkara, šuokŋadahkki ja juoigi Lávre Johan Eira ja musihkkara ja šuokŋadahkki Simen Korsmo Robertsen.

«Min árkálaš arkiiva» lea čájáhus, masa Davvi Norgga Dáiddamusea lea dahkan álgaga, ja man Lise Dahl lea kurateren.